

اداره کل دامپزشکی استان خوزستان

اسیدوز در گوسفند و بز

آموزش و ترویج اداره کل دامپزشکی استان
خوزستان

۱۴۰۱

* از خوردن آب زیاد و مواد اسیدی به دام خوداری کنید؛

* با هماهنگی دامپزشک محلول بیکربنات سدیم (جوش

شیرین) به دام بدهید.

اداره کل دامپزشکی استان خوزستان

تلفن تماس ۳۳۳۶۸۱۰۸

دورنگار: ۳۳۳۶۶۵۷۲

آدرس اکترونیکی: ivokhuzestan@ivo.ir

آدرس سایت: <https://khuzestan.ivo.ir>

مقدمه:

اسیدوز یا اسیدوز شکمبه‌ای، یکی از انواع بیماری‌های دام است که معمولاً در فصل برداشت محصولات، خصوصاً زمانی که به‌طور ناگهانی مقدار زیادی دانه‌های غلات در اختیار دام‌ها قرار می‌گیرد، به دلیل مصرف بی‌رویه و بیش از حد این غلات به وجود می‌آید؛ در صورت عدم توجه به اقدامات پیشگیرانه، این بیماری سبب می‌شود گوسفند و بز به بیماری‌های دیگری مبتلا و یا در حالت وخیم‌تر، تلف شوند.

اسیدوز گوسفند و بز چیست؟

اسیدوز معمولاً به دلیل مصرف بیش از حد خوراکی‌های غنی از کربوهیدرات مانند دانه‌ها و غلات در دام‌هایی که به خوردن این خوراکی‌ها عادت ندارند رخ می‌دهد. این کربوهیدرات‌ها توسط باکتری‌های شکمبه تخمیر می‌شوند و اسید تولید می‌کنند. انباشتگی اسید باعث می‌شود رشد سایر میکروب‌های تخمیرکننده کند شود. زمانی که تعداد این میکروب‌ها و باکتری‌ها کم می‌شود، قابلیت هضم کاهش پیدا می‌کند؛ در این حالت، حیوانات مبتلا دچار نفخ، دل درد، بی‌اشتهایی، بی‌حالی و خمودگی می‌شوند.

دلایل ابتلا به اسیدوز چیست؟

* تغییر ناگهانی رژیم غذایی و افزایش میزان کربوهیدرات در جیره غذایی

* چرای بره‌ها و بزغاله‌ها در مراتع غلات

* استفاده بیش از حد از غلات

* تغییر ناگهانی چراگاه دام‌های پیر و بالغ

* چرای مدیریت نشده دام‌ها در پس چرگندم و جو

چه بیماری‌ها و عوارضی متعاقب

اسیدوز ایجاد می‌شوند؟

این بیماری پیش‌زمینه بروز بیماری‌ها و عوارضی مانند آنترتوکسمی، اسهال و لنگش است. به همین دلیل باید در صورت مشاهده اسیدوز فوراً اقدامات درمانی را آغاز کرد تا

شاهد تلف شدن دام‌ها در اثر ابتلا به این بیماری و سایر بیماری‌هایی که متعاقب آن ایجاد می‌شوند نباشیم.

نشانه‌های بیماری چیست؟

* بی‌اشتهایی شدید

* خمودگی

* بی‌حالی و خواب‌آلودگی

* نفخ و درد شدید در شکم (به صورتی که حیوان از شدت

درد به شکم خود لگد می‌زند)

* اسهال همراه با موکوس

* افزایش ضربان قلب

* ضعف عمومی

چگونه از ابتلای گوسفند و بز به

اسیدوز جلوگیری کنیم؟

* دقت به میزان مصرف دانه‌ها و غلات در کله

* تغذیه دام با میزان مناسب دانه‌ها و غلات در بازه‌های زمانی مشخص

* انتخاب مرتع علوفه مرغوب، مناسب و دارای آب کافی و همچنین عدم وجود غلات زیاد در چراگاه

* عدم تغییر ناگهانی جیره

* وجود سنگ نمک به میزان نیاز در کنار خوراک دام

در صورت ابتلای دام به اسیدوز چه

کارهایی باید انجام داد؟

* به دامپزشک اطلاع دهید؛

* برای رفع نفخ ایجاد شده، از روغن بادام، روغن پارافین و یا روغن آفتاب‌گردان استفاده کنید؛

* دام‌ها را به تحرک وادار کنید تا گازهای موجود در شکمبه تخلیه شود و میزان درد و التهاب دام کاهش یابد.